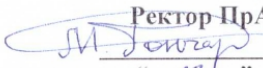

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Президент ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Р.Г. Щокін
“13” 09 2023 р.

“ПОГОДЖЕНО”
Ректор ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
М.Ф. Гончаренко
“13” 09 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Схвалено рішенням
Вченої ради
(протокол № 8 від
“13” 09 2023 р.)

Київ 2023

1. Загальні положення

1.1. Практика здобувачів вищої освіти (надалі – здобувачів) навчальних підрозділів ПрАТ "ВНЗ –МАУП" є невіддільною складовою освітньо-професійної підготовки фахівців, основними завданнями якої є закріплення здобутих у процесі навчання теоретичних знань, формування у здобувачів вищої освіти професійного вміння приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах, опанування ними сучасних методів, форм організації виробництва.

У період практики закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця за певним освітнім рівнем:

- молодший спеціаліст (-молодший бакалавр),
- бакалавр,
- магістр.

1.2. Організацію практичної підготовки регламентують Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти у Зкладах вищої освіти України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93, цим Положенням, рішеннями та розпорядженнями керівництва Академії.

1.3. Практична підготовка (практика) здобувачів вищої освіти є важливою складовою процесу підготовки спеціалістів в Академії і проводиться на сучасних підприємствах, в установах і організаціях різних галузей господарства усіх форм власності, які відповідають вимогам програми практики. Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до різних освітніх рівнів і є обов'язковою для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання.

1.4. Метою практики є формування та розвиток у здобувачів вищої освіти професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

1.5. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до вимог стандартів освіти.

1.6. У процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти увага відповідальних за проведення практики повинна акцентуватися: на розвитку творчих здібностей здобувачів; на самостійності здобувачів; на вмінні здобувачів приймати рішення; на вмінні працювати в колективі.

1. Види та зміст практики

2.1. Види практики за кожною спеціальністю, їх тривалість і терміни проведення визначаються ОПП, навчальним планом підготовки фахівців, графіком навчального процесу.

2.2. Місцем проведення практики можуть бути сучасні підприємства (організації, установи) різних галузей господарства, науки, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі, сільського господарства, державного управління, а також бази за межами України.

Зміст практики визначається її програмою залежно від спеціальності та освітнього рівня.

Основні види практики здобувачів вищої освіти в Академії такі:

- ознайомча;
- перекладацька;
- виробнича;
- виробнича(технологічна);
- виробнича та переддипломна;
- професійна та переддипломна;
- сестринська практика та з психодіагностики;
- практика загальноклінічна та з медичної психології та психіатрії;

- догляд та психологічне спостереження за хворими;
- лікарська практика з медичної психології, психологічного консультування та психокорекції;
- виробнича лікарська практика ;
- науково-дослідна та педагогічна;
- педагогічна;
- навчальна;
- навчально-виробнича;
- науково-дослідна;
- проектна;
- виробнича сестринська практика з догляду за хворими;
- виробнича лікарська практика з дитячої стоматології;
- домедична практика з ознайомчою медичною практикою;
- виробнича фармацевтична практика з фармакогнозії з основними ресурсознавства;
- виробнича фармацевтична практика з клінічної фармації та фармацевтичної опіки;
- виробнича фармацевтична практика з технології ліків промислового виробництва;
- виробнича фармацевтична практика з організації та економіки фармації;
- виробнича фармацевтична практика з фармацевтичного менеджменту та маркетингу;
- перша долікарська допомога ознайомча медична практика;
- навчальна практика з фармацевтичної ботаніки;
- переддипломна;
- дипломна.

Види практики за кожним напрямом (спеціальністю), їх тривалість і терміни проведення визначаються навчальними планами.

2.3. **ознайомча-** практика реалізує завдання щодо закріплення і апробації студентами першого курсу навчального матеріалу зі спеціальності, що були отримані ними протягом першого року навчання;

2.4. **перекладацька практика** - реалізує завдання щодо закріплення знань, отриманих на заняттях з іноземної мови та теорії і практики перекладу;

2.5. **виробнича практика** - реалізує завдання щодо закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, формування вміння приймати професійні рішення в конкретних умовах будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності, оволодіння сучасними методами, формами організації виробництва;

2.6. **виробнича(технологічна) практика** - реалізує завдання щодо закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих під час лекційних, лабораторних та практичних занять, а також навчальних практик та здобуття практичних навичок;

2.7. **виробнича та переддипломна практика** - проводиться перед написанням дипломної роботи для отримання освітнього рівня —магістр. Під час цієї практики закріплюються та поглиблюються теоретичні знання з дисциплін навчального плану та збирається фактичний матеріал для написання дипломної роботи;

2.8. **професійна та переддипломна** - є завершальним етапом програми підготовки студентів. Під час проходження практики здобувач вищої освіти повинен виконати самостійне наукове дослідження, творчо застосовуючи теоретичні знання, набуті під час навчання;

2.9. **сестринська практика та з психодіагностики** - має на меті сформулювати засади вивчених студентом клінічних дисциплін та сформулювати вміння застосовувати знання з сестринської справи на практиці та в процесі подальшого навчання та оволодіти практичними навичками проведення психокорекційної роботи;

2.10. **практика загальноклінічна та з медичної психології та психіатрії** - має на меті підготовку фахівців медичної психології, здатних застосовувати набуті у процесі здобуття освіти знання, вміння та навички з фундаментальних клінічних і професійно-орієнтованих дисциплін, загальні та спеціальні компетентності для вирішення професійних

завдань діяльності лікаря психолога в галузі охорони здоров'я, сфера застосування яких передбачена переліком фізіологічних станів, симптомів та синдромів захворювань, що потребують психодіагностичних обстежень, психологічного супроводу, надання екстреної психологічної допомоги при кризових станах, психотерапевтичної та медико-психологічної допомоги як основного методу лікування, та у комплексі лікувально-реабілітаційних та профілактичних заходів при соматичній, психосоматичній та психічній патології;

2.11. догляд та психологічне спостереження за хворими - практика має на меті закріпити знання і уміння одержані при вивченні основних клінічних дисциплін, опанування комплексом знань, навичок, необхідних для роботи молодшого медичного персоналу, ознайомлення з організацією лікувальної справи та умовами роботи молодшого та середнього медичного персоналу в клінічній лікарні. Проводиться послідовно у терапевтичному, хірургічному, педіатричному та психіатричному відділеннях стаціонару;

2.12. лікарська практика з медичної психології, психологічного консультування та психокорекції - має на меті перевірити на практиці знання та уміння отримані при вивченні основних практичних і теоретичних дисциплін, психіатрії, наркології, нейропсихології, психофізіології, патопсихології, психотерапії а також медичної психології, патопсихології і психокорекції та полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальністю «Медична психологія»;

2.13. виробнича лікарська практика - має на меті вдосконалення практичних навичок з професійної діяльності (збір анамнезу, фізикальне обстеження хворих, аналіз результатів основних лабораторних і інструментальних методів дослідження, визначення провідних патологічних симптомів і синдромів, призначення плану діагностики та лікування, тощо), отримання знань та практичного досвіду щодо ведення медичної документації та застосування морально-деонтологічних принципів медичного фахівця;

2.14. науково-дослідна та педагогічна практика - це пошукова робота здобувачів, яка передбачає аналіз та узагальнення фактичного матеріалу для написання магістерської роботи і опанування методики наукових досліджень;

2.15. педагогічна практика - передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними методами і формами організації навчального процесу та формування навичок викладання дисциплін зі спеціальності;

2.16. навчальна практика - проводиться на 1–3 курсах і має на меті: узагальнити, систематизувати набуті здобувачами вищої освіти теоретичні знання, виробити вміння та навички застосування їх на практиці; ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої спеціальності (спеціалізації); сформувати первинні професійні уміння та навички із загальнопрофесійних і спеціальних дисциплін, передбачених навчальним планом відповідної спеціальності. Керівником навчальної практики призначається викладач відповідної випускової кафедри;

2.17. навчально-виробнича практика - має на меті дати студенту можливість остаточно переконатися в правильності зробленого ним вибору. Під час її проходження він може перевірити свій професіоналізм. Під час практики студент здатний працювати рядовим виконавцем і брати участь у вирішенні загальних виробничих завдань;

2.18. науково-дослідна практика - це пошукова робота здобувачів, яка передбачає аналіз та узагальнення фактичного матеріалу для написання магістерської роботи і опанування методики наукових досліджень;

2.19. проектна практика - проводиться з метою закріплення і поглиблення знань, отриманих студентами в процесі навчання, здобуття нових практичних навичок, вивчення комплексної методики проектування, ознайомлення з діючими ДБН та іншими документами, що регулюють архітектурно-проектну діяльність, отримання студентами уявлення про діяльність архітектора у виробничих умовах;

2.20. виробнича сестринська практика з догляду за хворими - проводиться з метою оволодіння студентами морально-деонтологічними принципами молодшого

медичного фахівця та принципами фахової субординації під час догляду за хворими. Оволодіти навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями та виконувати необхідні медичні маніпуляції;

2.21. виробнича лікарська практика з дитячої стоматології - проводиться з метою оволодіння студентами практичними навичками діагностики, диференційної діагностики та лікування найпоширеніших стоматологічних захворювань у дітей у різні вікові періоди;

2.22. домедична практика з ознайомчою медичною практикою - має на меті навчити здобувачів вищої освіти алгоритмам надання долікарської допомоги потерпілим та хворим при нещасних випадках і невідкладних станах; ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями догляду за хворими та технікою виконання різних маніпуляцій та процедур;

2.23. виробнича фармацевтична практика з фармакогнозії з основними ресурсознавства - має на меті закріпити знання з фармакогнозії та придбання практичних навичок ідентифікації лікарських рослин та морфологічно близьких видів у природі; з заготівлі, зберігання та переробки лікарської рослинної сировини; основ культивування лікарських рослин; виявлення заростей дикорослих лікарських рослин, вивчення на них запасів лікарської рослинної сировини та надання рекомендацій щодо раціонального використання природних ресурсів;

2.24. виробнича фармацевтична практика з клінічної фармації та фармацевтичної опіки - має на меті навчити здобувачів вищої освіти практичних навичок й умінь з оптимізації фармакотерапії шляхом контролю за раціональним застосуванням лікарських засобів, безпекою фармакотерапії, запобігання виникнення ліко-пов'язаних проблем та поліпрагмазії, а також надання спеціальних фахових послуг, зокрема фармацевтичної опіки, орієнтованої на пацієнта та необхідної для ефективної та безпечної фармакотерапії;

2.25. виробнича фармацевтична практика з технології ліків промислового виробництва - має на меті закріпити, розширити та поглибити теоретичні знання студента з промислової технології лікарських засобів, які необхідні для майбутньої професійної діяльності;

2.26. виробнича фармацевтична практика з організації та економіки фармації - передбачає відпрацювання практичних навичок щодо організації роботи аптеки та лікарського забезпечення населення і лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я та передбачає виконання виробничих завдань аптеки;

2.27. виробнича фармацевтична практика з фармацевтичного менеджменту та маркетингу - має на меті закріпити та поглибити теоретичні знання та придбання практичних навичок з базових категорій менеджменту та маркетингу, забезпечення майбутнім спеціалістам можливості якісного виконання функціональних обов'язків, підприємницької діяльності в умовах ринку, а також здійснення загального та маркетингового управління фармацевтичними підприємствами, оптовими фірмами та аптеками з різними формами господарювання;

2.28. перша долікарська допомога ознайомча медична практика - має на меті розширити та поглибити теоретичні знання і надбання практичних навичок з надання долікарської медичної допомоги потерпілим і хворим, оволодіння практичними навичками з догляду за хворими, оцінки та контролю життєво важливих функцій організму людини, надбання практичних навичок при виконанні різних маніпуляцій, без оволодіння якими неможливо в повному обсязі надати першу медичну допомогу

2.29. навчальна практика з фармацевтичної ботаніки - має на меті навчити здобувачів вищої освіти компетенціям необхідним для визначення діагностичних ознак рослинних органів лікарської рослинної сировини на живих рослинах в природі на основі морфолого-анатомічної будови лікарських рослин. Набуття навичок догляду за культивованими рослинами відкритого та закритого ґрунту, визначення періодів і раціональних прийомів заготівлі, умов сушіння, пакування, зберігання лікарської рослинної сировини. Закріплення навичок розпізнання домішок ботанічно близьких рослин при

заготівлі та аналізі сировини. Набуття навичок гербаризації лікарських рослин;

2.30. **переддипломна** - є завершальним етапом навчання і проводиться на випускному курсі магістратури з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збирання матеріалів для дипломного проектування;

2.31. **дипломна** - має своєю метою підготувати студентів до роботи на підприємствах, в установах, наукових і проектних організаціях та оволодіння студентами передовими методами праці, виробничими навичками й уміннями. Практика підготовлює студентів до виконання дипломного проекту освітнього рівня «бакалавр», а також до майбутньої роботи над дипломним проектом освітнього рівня «магістр». Ця практика покликана закріпити і поглибити теоретичні знання, отримані студентами в Академії з фундаментальних та спеціалізованих дисциплін..

2.32. Зміст і послідовність практик визначаються наскрізною програмою, яка розробляється випусковою кафедрою або предметною (цикловою) комісією згідно з навчальним планом і затверджується завідувачем кафедри, директором інституту (навчального підрозділу). У програмі визначаються конкретні рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь, навичок, яких здобувачі вищої освіти набули на кожному робочому місці. Ці вимоги об'єднуються в наскрізній програмі – основному навчально-методичному документі практики. Зміст наскрізної програми повинен відповідати нормативно-правовим документам України щодо практики студентів, освітній характеристиці фахівця, навчальному плану спеціальності (додаток 1).

2.33. На основі наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти випускові кафедри розробляють і затверджують програми відповідних видів практики з урахуванням напрямку, спеціальності (додаток 2). Разом з програмами навчальних дисциплін програми практики здобувачів вищої освіти входять до комплексу основних навчально-методичних документів, за якими реалізуються завдання освітньо-професійної програми підготовки і освітньої характеристики фахівців за напрямом освіти та відповідають їх змісту щодо практичних вмінь, знань і навичок. Для здобувачів вищої освіти і керівників практик від закладу освіти та бази практики програми практики здобувачів вищої освіти є основним навчально-методичним документом, на підставі якого розробляються інші методичні документи. Програми практик затверджуються на засіданні випускової кафедри.

2.34. Програми практики повинні відповідати вимогам галузевих стандартів вищої освіти, враховувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення науки і виробництва. Тому вони повинні переглядатися та доопрацьовуватися не рідше, ніж один раз на три роки.

2.35. Програма практики – це навчально-методичний документ, який регламентує порядок проведення конкретної практики (для певної спеціальності, курсу).

2. Бази практики

3.1. Практика здобувачів вищої освіти навчальних підрозділів ПрАТ «ВНЗ «МАУП» проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програми для відповідних освітніх рівнів, або в навчально-виробничому підрозділі закладу вищої освіти.

3.2. Бази практики визначаються керівництвом навчального закладу на основі прямих договорів із підприємствами, організаціями, установами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності (додаток 7) та за допомогою листів-звернень від закладу вищої освіти до організації на проходження практики.

3.3. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно за погодженням з керівництвом закладу вищої освіти підбирати базу практики і пропонувати її на основі гарантійного листа із організації про проходження практики здобувача в цій організації.

3.4. На базі практики:

- наказом призначаються кваліфіковані спеціалісти для безпосереднього керування практикою;

- створюються необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики; при цьому не допускається їх використання на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики;

- забезпечуються здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці, проводиться обов'язковий інструктаж з охорони праці та техніки безпеки;

- надається здобувачам вищої освіти – практикантам і керівникам практики від Академії можливість користуватися бібліотекою, технікою та документацією, необхідною для виконання програми практики.

3.5. Здобувачі вищої освіти заочної та дистанційної форм навчання, які працюють за фахом, можуть проходити практику за місцем роботи. В інших випадках здобувачі вищої освіти проходять практику на базах практики, визначених Академією.

3.6. Організація роботи з укладення договорів (угод) з базами практик для навчальних підрозділів Президентського університету покладається на відділ організації практики та позанавчальної роботи, а для навчального підрозділу Всеукраїнського університету – на керівника відповідного навчального підрозділу. Тривалість дії договорів узгоджується сторонами і може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

3.7. Відповідальність за загальну організацію і проведення практики покладається на керівників навчальних підрозділів Академії. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри. Відповідальність за практику та контроль за її проведенням покладається на завідувачів випускаючих кафедр та керівників практикою від закладу освіти.

3. Організація та проведення практики

4.1. На початок кожного навчального року декани навчальних підрозділів Президентського університету складають календарний план (графік) проведення практики здобувачів усіх форм навчання на поточний навчальний рік (додаток 3). Графіки проведення практики підписуються директорами навчальних підрозділів і подаються до відділу організації практики та позанавчальної роботи не пізніше 30 червня поточного року.

4.2. Відділ організації практики та позанавчальної роботи, готує загальний графік проходження практики до **15 липня** поточного року для підрозділів ПУ, ВУ та Центрив дистанційного навчання (групи ТУ). Здобувачі вищої освіти ПУ, ВУ та Центрив дистанційного навчання (групи ТУ) проходять практику згідно узагальненого графіку.

4.3. За **два місяці** до початку практики на замовлення випускових кафедр та з урахуванням кількості здобувачів, які проходять практику, відділ організації практики та позанавчальної роботи здійснює попередній підбір баз практики та узгоджує вимоги до них. Здобувачі вищої освіти, які самостійно підібрали бази практики, за потреби узгоджують і оформлюють відповідні документи з відділом організації практики та позанавчальної роботи за два місяці до початку практики (лист, направлення на практику, договір про організацію практики). Остаточний перелік баз практики із зазначенням кількості робочих місць відділ організації практики та позанавчальної роботи передає завідувачу випускової кафедри за півтора місяця до початку практики. Завідувач кафедри розподіляє здобувачів на бази практики, призначає керівників практики від Академії, які дають завдання та програму практики здобувачам вищої освіти. Фахівець кафедри за погодженням декана готує розпорядження про практику здобувачів вищої освіти за встановленою формою та подає його до відділу організації практики та позанавчальної роботи **за місяць** до проходження практики. Якщо на практику призначається велика кількість здобувачів вищої освіти, завідувач випускової кафедри може залучати до керування практикою викладачів інших кафедр.

4.4. При проведенні практик кількість здобувачів вищої освіти визначається з такого розрахунку:

- для здобувачів вищої освіти денної форми ознайомча та навчальна практики — 25–

30 здобувачів на одного викладача;

- всі інші види практики — до 8 здобувачів на одного викладача;
- для здобувачів заочної та дистанційної форм навчання — до 20 здобувачів вищої освіти на одного викладача на всі види практики. (Наказ №109/1-о від 31.09.2020 р.)

4.5. Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і складає для здобувачів вищої освіти віком від 15 до 16 років 24 години на тиждень, від 16 до 18 років — 36 годин на тиждень (ст. 51 із змінами, внесеними Законами № 871–12 від 20.03.91, № 3610–12 від 17.11.93, № 263/95 ВР від 05.07.95), від 18 років і старше — не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 в редакції Закону № 871–12 від 20.03.91, із змінами, внесеними Законом № 3610–12 від 17.11.93). За домовленістю між закладом вищої освіти і базою практики може встановлюватись інша тривалість робочого часу здобувачів, що не повинно суперечити вимогам чинного законодавства.

4.6. Перед початком практики завідувачі випускових кафедр та керівники практики організують установчу конференцію здобувачам вищої освіти, на якій роз'яснюють мету, завдання та вимоги до проходження практики, а також ознайомлюють здобувачів з основами техніки безпеки та охорони праці. Здобувачам вищої освіти – практикантам на відповідних випускових кафедрах видаються необхідні документи — щоденник практики (додаток 5), програма практики, план-графік проходження практики. До відома здобувачів доводиться також система звітності про проходження практики: порядок заповнення щоденника практики, підготовки письмового звіту (додаток 8) та доповіді під час захисту практики.

4.7. Керівник практики від закладу вищої освіти (кафедри):

- контролює готовність баз практики та за потреби вживає до прибуття здобувачів вищої освіти – практикантів підготовчих заходів;
- забезпечує всі організаційні заходи в закладі освіти перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, видачу здобувачам вищої освіти – практикантам необхідних документів (направлення, програми практики, щоденника, календарного плану-графіка, індивідуального завдання, тем курсових, дипломних та магістерських робіт), перелік яких встановлюється у наскрізному положенні про проведення практики здобувачів вищої освіти факультету, інституту, з урахуванням специфіки підготовки з певного напрямку (спеціальності);
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою практики;
- контролює забезпечення нормальних умов праці та побуту здобувачів вищої освіти;
- здійснює контроль за проходженням практики здобувачами вищої освіти на базі практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

4.8. Керівник практики від бази практики:

- особисто відповідає за проведення практики;
- організовує практику відповідно до програми практики;
- організовує проведення інструктажів з правил техніки безпеки та охорони праці й відповідає за дотримання здобувачами вищої освіти безпечних умов праці;
- забезпечує виконання погоджених з навчальним закладом графіків проходження практики структурних підрозділах підприємства (організації);
- забезпечує здобувачам вищої освіти – практикантам можливість користування науковою бібліотекою, лабораторіями, нормативною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- ознайомлює здобувачів вищої освіти – практикантів з правилами внутрішнього розпорядку організації і контролює їх дотримання;

- створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передових технологій, сучасних методів організації праці тощо;
- після завершення практики готує письмовий відгук про виконану здобувачами вищої освіти – практикантами роботу, перевіряє та затверджує звіти здобувачів.

4.9. За наявності вакантних посад здобувачі вищої освіти можуть бути зараховані на них, якщо це відповідає вимогам програми практики.

4.10. Здобувачі вищої освіти Академії при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати необхідну документацію та консультації щодо її оформлення;
- своєчасно прибути на базу практики, проходити практику згідно із встановленим базуюпрактики графіком відвідування;
- систематично вести щоденник практики, один раз на тиждень подавати його для перевірки керівникам практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- бути відповідальними за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію, скласти залік з практики.

4. Підведення підсумків практики

5.1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Письмовий звіт (додаток 9) разом із заповненим щоденником практики подається на рецензування керівникам практики. Відгук керівника від бази практики повинен відображати ділові та моральні якості, виявлені здобувачем вищої освіти при проходженні практики, і оцінку його діяльності. Висновок керівника практики від Академії має відображати рівень засвоєних здобувачами вищої освіти теоретичних знань та вміння застосовувати їх на практиці, відомості про виконання здобувачами вищої освіти усіх розділів програми практики, правильність оформлення звітної документації, висновки і пропозиції щодо оцінки практики.

5.2. Після завершення практики організовується підсумкова конференція, на якій здобувачі вищої освіти в індивідуальному порядку захищають звіти з практики перед комісією, призначеною завідувачем випускаючої кафедри або директором навчального підрозділу. До складу комісії входять завідувач кафедри (або його заступник) та керівники практики від Академії. Під час захисту звіту здобувач вищої освіти повинен схарактеризувати виконану роботу на базі практики, внести пропозиції щодо її вдосконалення та обґрунтувати їх доцільність. Диференційований залік з практики оцінюється за чотири бальною шкалою. Комісія приймає залік в Академії у здобувачів вищої освіти денної форм навчання в останній робочий день практики, а у здобувачів вищої освіти заочної та дистанційної форм навчання — під час найближчої сесії або попереднього захисту дипломних робіт. Оцінка за практику вноситься до щоденника практики за підписами членів комісії та переноситься керівником практики до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки здобувача вищої освіти.

5.3. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з навчального закладу. Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість здобувачу вищої освіти пройти практику повторно через рік або за домовленістю з організацією в другій половині дня під час навчання та у вільні від навчання дні. Можливість повторного проходження практики через рік надається і здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

5.4. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях випускових кафедр, а загальні підсумки практики обговорюються на засіданнях Вчених рад інститутів.

5. Матеріальне забезпечення практики

6.1. Витрати на практику здобувачів вищої освіти Академії є складовою загальних витрат на підготовку фахівців.

6.2. Розмір витрат на практику здобувачів вищої освіти визначається кошторисом - калькуляцією, що розробляє навчальний заклад, з розрахунку вартості проходження практики одним здобувачем вищої освіти за один тиждень. Основна стаття калькуляції — оплата праці керівника практики від бази практики (безготівковий розрахунок).

6.3. Форма оплати праці спеціалістів від баз практики (безготівковий розрахунок) вказується в договорі з організацією.

6.4. Розрахунки між Академією і безпосереднім керівником практики з боку організації (безготівковий розрахунок) здійснюються на підставі акта виконаних робіт.

6.5. Оплата праці керівників практики від Академії здійснюється відповідно до встановлених нормативів оплати праці професорсько-викладацького складу Академії.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Структура та зміст наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти

1. Структура та зміст наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти (ННПЗ) закладів вищої освіти як основного навчально-методичного документа практики розробляються на підставі затвердженої Специфікації мінімальних вимог до компетентності випускника певного освітнього рівня та її оцінки виходячи з вимог і кваліфікації випускника закладу вищої освіти

2. При розробленні ННПЗ основою мають бути складові галузевої компоненти державного стандарту вищої освіти, зокрема:

- освітня характеристика, у тому числі нормативна та варіативна частини;
- освітньо-професійна програма;
- засоби діагностики.

3. Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти розробляється випускною кафедрою з дотриманням таких принципів:

- ННПЗ має бути інтегрованою складовою ОПП;
- аналіз освітньої характеристики фахівця повинен виділити основні фази професійного становлення випускника, під час яких мають формуватися професійно значущі якості фахівця, необхідні для ефективного виконання ним професійних функцій;

- виокремлені фази професійного становлення випускника повинні формувати структуру і зміст ННПЗ;

- зміст кожної фази професійного становлення випускника має відображати основні положення особистісно-діяльнісного підходу щодо обґрунтування:

- основних етапів періодизації професійної підготовки здобувача вищої освіти;
- системної розробки методик і процедур поетапної та випереджальної діагностики

рівня сформованості професійно значущих якостей здобувачів вищої освіти на кожному етапі освітнього процесу;

- термін кожної фази професійного становлення випускника повинен визначатися відповідно до методологічних положень соціальної та педагогічної психології, згідно з якими фази розвитку особистості у відносно сталій спільності є етапами її адаптації, ідентифікації та самореалізації;

- для кожної фази професійного становлення випускника має бути створений –ідеальний|| образ і розроблений механізм його порівняння з реальним образом випускника, який відтворює динаміку рівня сформованості професійно значущих якостей, показники успішності навчання та діяльності здобувача вищої освіти.

4. Специфікація мінімальних вимог до компетентності випускника як основа для формування змісту НПП повинна відповідати ОКХ за відповідними напрямками, спеціальностями та освітніми рівнями.

Структура програми практики

1. Пояснювальна записка.

Визначається вид практики, її роль у професійному становленні фахівця. Викладаються основні положення щодо організації та проведення практики.

2. Мета та завдання практики.

Визначаються мета практики, цілі щодо якості практики, основні завдання певного виду практики, знання і вміння, які повинен отримати здобувач вищої освіти при проходженні практики.

3. Організація та проведення практики. Подаються загальні положення організації практики:

- орієнтовний перелік та коротка характеристика баз практики;
- обов'язки здобувача вищої освіти – практиканта та керівників практики від навчального закладу та бази практики;
- план-графік практики.

Подаються тематичний план практики, перелік індивідуальних завдань відповідно до баз практики. Для програми навчальної практики тематичний план розписується за темами та видами занять (ознайомлення з виробничими підрозділами, практичні заняття, екскурсії, ситуаційні завдання тощо).

4. Програма практики.

Визначаються конкретні завдання відповідно до кожного виду практики, комплекти дидактичних матеріалів, комп'ютерні програми відповідно до змісту освіти зі спеціальності та виду практики.

Крім того, розділи програми практики можуть включати методичні рекомендації щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання.

Індивідуальні завдання розробляються керівником практики від кафедри, предметної (циклової) комісії і видаються кожному здобувачу вищої освіти. Зміст індивідуальних завдань повинен враховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати потребам виробництва і одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальні завдання повинні відповідати здібностям і теоретичній підготовці здобувачів вищої освіти.

5. Оформлення результатів проведення практики.

Визначаються вимоги та рекомендації щодо складання плану-графіка практики, ведення щоденника практики, оформлення звіту, підготовки до захисту. Надаються зразки звітної документації.

6. Список рекомендованої літератури.

7. Додатки.

Форма розпорядження на практику

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

" ____ " _____ 20__ р.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

-----20----- року № -----

Згідно із затвердженим навчальним планом та програмою проведення практики:
_____, у відповідності з графіком

(вид практики)

процесу здобувачів вищої освіти МАУП, укладеними договорами з базами практики:

1. Направити на _____ здобувачів вищої
(вид практики)

факультету -----форм навчання в кількості -----осіб, до наступних підприємств та організацій на період з _____ по _____, призначивши керівниками практики зазначених в таблиці викладачів.

Група-----,Галузь знань / Спеціальність-----
спеціалізація: -----,ОР:-----

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	ПІБ. керівника практики від навчального закладу, посада, науковий ступінь	Назва підприємства, установи
1			
2			
3			
4			
5			

2. Керівникам практики здійснювати:

- безпосереднє керівництво практикою здобувачів вищої освіти відповідно до плану й програми проведення практики здобувачів вищої освіти МАУП;
- контроль за забезпеченням нормальних умов проходження практики здобувачів вищої освіти –практикантів та проведення з ними обов'язкового інструктажу з охорони праці і

Директор _____

(назва навчального підрозділу)

_____
(підпис)_____
(ініціали та прізвище)Начальник відділу організації практики
та позанавчальної роботи __________
(підпис)_____
(ініціали та прізвище)

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД"
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ"**

ЩОДЕННИК

Проходження практики здобувача вищої освіти

(вид практики)

ПІБ _____

Курс _____ Група _____

Спеціальність _____

База практики _____

Керівник практики

від ЗВО _____

Керівник практики

від підприємства _____

Київ 20 ____

Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад
"МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ"

Назва і адреса Бази практики

_____
_____
_____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ № _____

Міжрегіональна Академія управління персоналом направляє на _____
(вид практики)

практику здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

курс _____ група _____ за спеціальністю _____
_____ Міжрегіональної Академії управління персоналом.
(назва підрозділу)

Термін практики: _____ тижні з « _____ » _____ до « _____ » _____ 20..... р.

Директор _____
(назва підрозділу) (підпис) (ініціали, прізвище)

Дата _____ М. П.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

№ _____ від « _____ » _____ 20..... року
(підлягає поверненню до навчального закладу в 5-денний термін з дня зарахування на практику)

_____ (найменування бази практики / підприємства, установи, організації)

повідомляє, що здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

курс _____ група _____ за спеціальністю _____
_____ Міжрегіональної Академії управління персоналом.
(назва підрозділу)

зарахований(а) для проходження _____ практики.
(вид практики)

Термін практики: _____ тижні з « _____ » _____ до « _____ » _____ 20..... р.

Наказ про прийняття на практику № _____ від « _____ » _____ 20..... р.

Керівник практики від бази практики:

_____ (посада) (прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Керівник _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Дата _____ М. П.

ДОГОВІР № _____
про проведення практики здобувачів вищої освіти
закладу вищої освіти

м. Київ

« ____ » _____

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»** (далі – Заклад вищої освіти), в особі Ректора Муравйова Кирила Володимировича, який діє на підставі Статуту і, з іншої сторони, _____

(далі – База практики) в особі _____, яка діє на підставі _____, уклали цей договір на проведення практики здобувачів вищої освіти.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Співробітництво у сфері освітянської діяльності та безоплатне практичне навчання здобувачів вищої освіти Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», підпорядкованих органах та установах.

2. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. База практики зобов'язується:

2.1.1. На безоплатній основі прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з графіком навчального процесу.

2.1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою здобувачів вищої освіти.

2.1.3. Створити необхідні умови для використання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

2.1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної та нешкідливої роботи на кожному робочому місці. Провести обов'язкові інструктажі з охорони праці, ознайомити з правилами внутрішнього розпорядку Базі практики.

2.1.5. Надати здобувачам вищої освіти можливість користуватись технікою та документацією в межах, що необхідні для виконання календарного плану та програми практики.

2.1.6. Забезпечити облік присутності на Базі практики здобувачів вищої освіти. Про всі порушення ними трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та інші порушення повідомляти Заклад вищої освіти.

2.1.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача, в котрій відобразити оцінку проведеної ним роботи та підготовленого звіту.

2.1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею.

2.2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.2.1. За місяць до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за два тижні – список здобувачів вищої освіти, які направляються на практику.

2.2.2. Забезпечити своєчасне прибуття практикантів відповідно до п. 1.1. цього Договору з необхідною навчально-методичною документацією.

2.2.3. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.2.4. Забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, розв'язуються через переговори між Сторонами.

3.3. Договір набуває чинності у день його підписання сторонами і діє до

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – Базі практики і Закладу вищої освіти.

3.5. Договір може бути розірваний кожною із Сторін достроково з попередженням іншої Сторони за один місяць до дня розірвання договору.

4. МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ТА РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
03039, м. Київ-39,
вул. Фрометівська, 2
тел. (044) 490-95-00
<http://www.maup.com.ua>

_____
М.П. Кирило МУРАВЙОВ

_____
М.П.

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

ЗВІТ

Про виконання програми _____ практики

Здобувач вищої освіти групи _____

ПІБ _____

Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Освітній рівень _____

База практики _____
(повна назва підприємства, установи, організації)

Керівник практики від бази практики:

Керівник практики від навчального
закладу:

Звіт захищений з оцінкою: « _____ »

« _____ » _____ 20__ р.

Київ 20 _____